

LÜHIDALT

FOTO: PÄASKÜLA NOORTEKESKUS

Tule külla Pääsküla noortekeskusesse

Pääsküla noortekeskus alustas sügisel oma 21. tegutsemishooaega. Keskuses on olemas piljardisaal, videomängude ruum ja DJ-klubi. Lisaks Tallinna ainus siserulapark, kus saavad end arendamas ja treenimas käia nii ekstreemspordihuvilised kui ka juba edasi jõudnud sportlased.

Siserulapargis saab käia 3 eurot maksva päevapiletiga sõitmas tõukeratta, rula, BMXi ja uiskudega. Esimese korruse mängude alal on võimalik mängida lauajalgpalli, -tennist, piljardit, lauamänge ja osaleda üritustel (turniirid, kokandus jne). Teisel korrusel saab mängida videomänge.

Kolmandal asub Nõmme DJ Spot. Seal saab õppida kasutama DJ-tehnikat - alguses on tegevus juhendatud, kuid hiljem on võimalus noorel käia harjutamas iseseisvalt.

Noortekeskus ja rulapark asuvad endises kino Koit majas Rännaku pst 1 ja on avatud esmaspäevast neljapäevani kl 13-19, reedeti kl 12-18.

Veebruari koolivaheajal on noortekeskuses toimumas palju aegedaid üritusi: 13.-17.02 sõbrapäev (meisterdused, filmi vaatamine, kokkamine jne), 21.02 vastlapäev, 23.02 EV105 pidustus, 27.02-3.03 koolivaheaja taliolümpia - avatud kl 12-19.

Meie tegevustest saad rohkem infot ja silma peal hoida meie FB lehel, Instagramis ja kodulehel.

Kristiina Jürman

FOTO: AALO KUKK

Kassiaasta moesõu Pääsküla päevakeskuses

Õmblusring «Vanast uus» on tegutsenud möödunud aasta septembri lõpust. Ringi juhendab Ilona Tamm.

Kõigil on kodus mõni riideese, mis on kasutult seisma jäänud. Oleme need nüüd parajaks-sobivaks kohendanud, kapipõhjust nõukogude ajast pärit kangad lagedale toonud ja täiesti uusi rõivaid õmmelnud.

Irene, kes kõik tunnid kaasa teinud, on valmis saanud esimese enda õmmeldud suvekleidi. Anu on kleidist ja seelikust kombineerinud täiesti uue kleidi. Vaika käes ei jää miski seisma. Kasutult seisma jäänud T-särkidest on saanud suve- mütsid, kampsunitest kaunid talvised peakatted. Ringi juhendaja on erinevate kangaste tükkidest kokku kombineerinud kleite, mantleid, jakke, seelikuid, kindaid, kotte ja kampsuneid. Tuunimisel on lisatud pitsse, paelu, nööpe ja lukke.

Kuna kohtade arv on piiratud, siis palun registreerige telefonil 672 3125 või riina.jogi@nomme.ee.

Oleme valmis saanud kollektsiiooni, mida demonstreerime Kassiaasta moesõul 15. veebruaril kell 18 Pääsküla päevakeskuses (endine Pääsküla jaam, Viisi 29). **(NS)**

IN MEMORIAM

Lahkus akadeemik Andres Öpik

(4. mail 1947 - 28. jaanuar 2023)

28. jaanuaril lahkus meie seast tunnustatud keemiateadlane, Tallinna tehnikaülikooli emeritiiprofessor, akadeemik Andres Öpik.

Kogu Andres Öpiku teaduselu oli seotud Tallinna tehnikaülikooliga, kus ta oli hinnatud õppejõud. Tema teaduslikud huvid olid seotud polümeermaterjalide omaduste uurimisega, valmistamisega ja rakendustega.

Öpikult on ilmunud üle 250 teaduspublikatsiooni ning mitu kõrgkooliõpikut. Tema juhendamisel kaitsiti 13 doktoritööd.

Ta on pälvinud Valgetähe IV klassi teenetemärgi (2006) ja tehnikaülikooli teenetemedali Mente et Manu (2007). Eesti Teaduste Akadeemia liikmeks tehnikateaduste alal valiti Andres Öpik 2013. aastal.

Andres Öpik oli aktiivne ka ühiskondlikus elus. Ta oli Tallinna linnavolikogu ning Nõmme linnaosakogu (varem halduskogu) mitme koosseisu liige.

Avaldame kaastunnet Andres Öpiku perekonnale.

**Nõmme linnaosa valitsus
Nõmme linnaosakogu**

Jäätmete liigiti sorteerimise tähtsus

MARK SKLJAROV
WasteLockeri tegevjuht

Nõnda nagu peseme hambaid, teeme ära oma voodi või lükkame majaesise lumest puhtaks, nii on elementaarne korra ja hügieeni osa ka korrektnete jäätmete käitlemine. Kuna looduses igat liiki jäätmed ei lagune või on need süsa mürgised, siis on oluline need ohutult ladustada või ümber töödelda. See, mida jäätmetega pärast kasutamist teha, sõltub konkreetsest esemest: vanapaber, metall ja klaas töödeldakse enamjaolt ümber, biojäätmest tehakse komposti, pakendijäätmest töödeldakse ümber või kasutatakse energiatootmiseks, segaolme ladustatakse prügmäl või toodetakse sellest samuti teatud juhtudel energiat.

Liigiti kogutud jäätmeid sorteeritakse vastavalt vajadusele jäätmekäit-

luse ettevõtetes edasi, aga selleks, et jäätmed jõuaks õigesse käitlusasutusse, peab see asuma õiges konteineris.

Prügmajandusse on investeeritud omajagu, sest jäätmeid tekib kiiremini, kui need uuteks kaupadeks muudetakse. Jäätmete ladustamise ruum on piiratud, nende keskkonnamõju põhjaveele, maastikule ja elusloodusele kujutab olulist ohtu.

Olemasolevaid tehnoloogiaid on igati optimeeritud, näiteks on soetatud kütusesäästlikumaid prügiautosid ning uute innovaatiliste lahenduste kasutuselevõtt ringmajanduses muutub järjest populaarsemaks.

Tarbimise kontekstis on olulised kolm märksõna: vähenda, taaskasuta ja töötle ümber (inglise keeles 3 R-i: reduce, reuse, recycle). Vähendamise all võib mõelda näiteks väiksema hulga riideesemete omamist, taaska-

sutamise all nende soetamist taaskasutuskauplusest ja ümbertöötlemise all läbikulunud riidest uute valmistamist.

Ümbertöötlemine on järjekorras viimane põhjusega, sest see nõuab energiat ning kõiki materjale pole võimalik lõpmatult ümber töödelda.

Liigiti kogumine on toote elukaare lõpp. Selleks, et liigiti kogutud jäätmed ei jõuaks segaolmejäätmetega prügmäele, on tähtis, et sinna ei saatuks sobimatuid esemeid ning et kogemata või hoolimatusest ei rikutaks ära konteineri sisu. Kahjuks võib tilgake tõrva ära rikkuda suure osa ühist sorteerimise vaevast.

Meie usume, et kasutatud esemete saatus sõltub olulisel määral nende omanikest. Aitame pildipõhise teabe põhjal harida inimesi nii ettevõtete kui ka kodudes, et nende jäätmed

jõuaks õigesse kohta. Samuti saame aidata optimeerida jäätmeveokite teekonda sõltuvalt konteinerite täituvuse astmest. Kogutud andmete põhjal sünnib statistika, mis on paljudele kasulik. Eelmisel kuul alustas avalikel pakendipunktidel WasteLockeri süsteem oma tööd, aga korteriühistutes on see olnud kasutusel juba möödunud aasta lõpust.

Kui vaadata WasteLockeri teisi projekte näiteks Tartus, mis on juba pikemat aega kestnud, siis on oodata häid tulemusi. Paberi, klaasi ja biolaguneva prügi konteinerites ei esine enam olulist jäätmeostust pärast WasteLockeri süsteemi rakendamist. Seejuures on tööd ikkagi veel vaja palju teha, sest projektidest on näiteks näha, et pakendite sorteerimine tekitab inimestes ikkagi kõige rohkem segadust.

Vaiksest Nõmme tänavast leiab kommitöökoja

ANDRA ROOSA

Sõbrapäeva eel koguneb meie poelettidele mitmeid erinevaid maiustuste väljapanekuid, kuid vähesed ilmselt teavad, et Nõmme mändide alt võib leida käsitöökomplekkide töökoja. Sealne põline Nõmme elanik, kommimeister ja töökoja asutaja Danao Pruuli avas Nõmme Sõnumitele mõtteid šokolaadist ja teekonnast selle juurde.

Millal ja kuidas Sa avastasid enda jaoks šokolaadi võlu?

Mõned aastad tagasi tekkis mul huvi kommidest vastu, täpsemalt seoses sooviga valmistada enda lemmiksorte, jättes neist välja ebatervislikud ained. Hakasin katsetama erinevaid retsepte ja järkjärgult olingi sukeldunud toidukeemia põnevasse valdkonda. Üheks kõitvamaks osaks sellest on minu jaoks šokolaad, mida peetakse ka iidseks jumalate toiduks – kakaopuu ehk *Theobroma cacao* nimetus tuleneb kreeka keelest (*theos* – jumalad, *broma* – söök). Nagu vanades mütoloogiates võisid jumalad olla üsna jonnakad, nii on ka šokolaad üks väga kapriisne toiduaine, selle tundmaõppimine oli päris keeruline ja aeganõudev protsess. Katsetuste käigus jõudsin šokolaaditruhvile juurde, mis kuuluvad maiustuste kõrgklassi.

Nimi Heraldis ei viita esmapilgul kuidagi komplekkidele. Kuidas Sa selle nimeni jõudsid?

Vähemalt sama tähtis kui kommid ise on Heraldis puhul kommikarbi mõ-

FOTO: THOMAS ELSON

Kommimeister Danao Pruuli oma koduköögis.

Meie käsitöökommid on mõeldud kinkimiseks, eriti siis, kui soovitakse teha personaalse lähenemisega kingitust. Igale kommikarbile saab lasta peale trükkida soovitud sõnumi. Siit tuleneb ka firma nimi Heraldis, mis tähendab inglise keeles «sõnumitoojad» – Heraldis komplekid on justkui sõnumitoojad, mis kingisajaale tema sõnumi magusasti kohale viivad.

Mis teeb ühest šokolaadikomplekist ideaalse maiustuse?

Maiustused, sh šokolaadikomplekid, on mõistagi mõeldud mõõdotundega nautimiseks. Kuid kui midugi tavatsetakse maiustamist seostada patustamisega, siis vastupidi paljudele magusatele toiduainetele on šokolaad-

dil siiski mitmeid kasulikke omadusi. Teadagi aitab šokolaad kaasa ajutegevusele, kuid samuti on uuritud, et selle tarvitamine vähendab diabeedi, insuldi, infarkti ja vähi riski. Tumešokolaadil on ka põletikuvastane toime. Lisaks olevat šokolaad hea ka nahale ja on avastatud, et huvitava kombineeritud šokolaad ära hoida kõha, kuna šokolaadis leiduv teobromiin vähendab selle ajuosa mõju, mis päästab valla kõhahood. Teadlased on leidnud, et regulaarne tumeda šokolaadi söömine pikendab elu kahe aasta võrra.

Sinu klientidel on kindlasti kujunenud välja oma lemmikmaitseid, kuid kas oled tulnud vastu

ka erisovidele mõne uue põneva maitse osas?

Olles osalenud mitmel festivalidel ja laatadel, on mul olnud võimalik saada tohutult hulgal tagasisidet. Pean ütleva, et inimeste maitsemeeled on üllatuslikult väga erinevad. Siiski on enim lemmikuks valitud meie pistaatsiatruhvleid.

Minu enda vaieldamatu lemmik on kohvikompek. Selle väljatöötamine võttis ka kõige kauem aega. Ei oskagi öelda, mitu kilo kokku aia taha läks, enne kui saavutasin soovitud konsistentsi. Selle nautimiseks peab muidugi olema kohvisõber. Kohvisõbrad, kes seda maitnud on, ei ole end kiitusega tagasi hoidnud.

Lisaks valikus olevatele kommidel oleme eritellimusel valmistanud spetsiaalse välimusega komplekke, sh nii pildi kui ka tekstiga komme. Alati võib idee korral julgelt küsida, sest Heraldisile väga meeldivad loomingulised ülesanded.

Kuidas Nõmme inimesed Sind leiavad?

Heraldis on kommitöökoja. Poena kasutame internetti. Meie e-poe leiab aadressilt www.heraldis.ee. Sealt tellides on võimalik valida kättetoimetamise viis. Üheks selliseks on ise töökotta järele tulemine. Nõmme inimestel on see eelis, et töökoda on paljude jaoks mugavas asukohas ja nii ei pea saatmise peale eraldi kulutama. Ühtlasi tasub kõrva taha panna, et vajadusel saab kokku leppida kommid üleandmise ka nädalavahetuseks või õhtuseks kellajaaks.